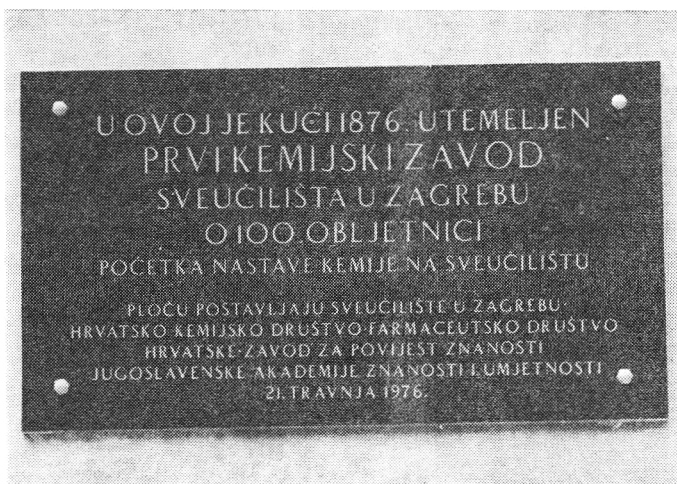

P R E D G O V O R

Prirodne i matematičke znanosti uvedene su na Sveučilište u Zagrebu uskoro poslije ponovnog utemeljenja god. 1874. Nastava kemije započela je već šk. god. 1875/76, a 21. travnja 1876. g. utemeljen je i prvi Kemijski zavod Sveučilišta u Zagrebu. Kako je zanimanje za studij kemije raslo brže od predviđanja, uskoro su prostorije u zgradi u Novoj Vesi br. 1, gdje je Zavod bio privremeno smješten, postale pretijesne. Već 1884. otvorena je nova, suvremena zgrada Kemijskog zavoda na današnjem Strossmayerovom trgu (v. članak D. Grdenića: »Sto godina sveučilišne kemijske nastave u Hrvatskoj«, *Croat. Chem. Acta* 47 (1975) A35).

Obilježavajući stotu obljetnicu nastave kemije na Sveučilištu, Hrvatsko kemijsko društvo, Farmaceutsko društvo Hrvatske i Zavod za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti JAZU, pod pokroviteljstvom rektora Sveučilišta u Zagrebu, organizirali su tim povodom proslavu, koja je održana 21. travnja 1976. g. Rektor prof. dr Predrag Vranicki otkrio je (slika 1) na pročelju kuće u Novoj Vesi br. 1. spomen-ploču na kojoj je zapisano:

Istoga dana održana je u predavaonici zgrade na Strossmayerovu trgu 14 svečana akademija kojoj su prisustvovali brojni sveučilišni nastavnici, znanstveni i društveni radnici. Akademiju je pozdravnim govorom otvorio rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. dr P. Vranicki, a zatim je održano pet predavanja znanstvenih radnika iz područja povijesti kemijskih znanosti. Dnevni tisak, radio i televizija obavijestili su širu javnost o tom znatnom jubileju Sveučilišta u Zagrebu.

Spomenuta obljetnica poklapa se s još dva važna jubileja kemijske znanosti u Hrvatskoj. God. 1926. utemeljeno je Hrvatsko kemijsko društvo, a 1927. počeo je izlaziti i prvi naš kemijski časopis koji je nosio naslov *Arhiv*

Slika 1.

za hemiju i farmaciju, a danas se zove *Croatica Chemica Acta* (v. članak B. Težaka i S. Maričića: »Pedeset godina od pojave našeg časopisa«, *Croat. Chem. Acta* 49 (1977) 1).

Redakcija časopisa *Croatica Chemica Acta* objavljuje ovaj poseban svezak posvećen navedenim jubilejima. U svezak su uvrštena sva predavanja s Akademije održane povodom 100. obljetnice prvoga Kemijskog zavoda, kao i rad dr I. Senčar-Čupović koji pruža niz do sada nepoznatih podataka o dru Aleksandru Veljkovu prvom profesoru kemije na Sveučilištu u Zagrebu, te se na taj način uklapa u tematiku proslave.

Zahvaljujemo autorima na uloženom trudu u prikazivanju i obradi materijala. Ova edicija realizirana je financijskom podrškom *Samoupravne interesne zajednice za znanstveni rad (SIZ-II)* i *Sveučilišta u Zagrebu*, na čemu srdačno zahvaljujemo.

D. GRDENIĆ
B. KAMENAR
Z. MEIĆ